

TRAVANJ /
SVIBANJ
2025.

kino
KINOTEKA

KUĆNI RED

NEKRETNINE NA FILMU

PRAKTIČNE INFORMACIJE

Kino Kinoteka
Kordunska 1, 10 000 Zagreb

Ulaznice je moguće kupiti online na www.ulaznice.hr ili svakodnevno u radno vrijeme blagajne kina. Na blagajni kina ulaznice je moguće platiti gotovinom i kreditnim karticama (Maestro, Mastercard, Mastercard Electronic, Visa, Visa Electron, Vpay), uz opciju beskontaktnog plaćanja. Cijena ulaznice za projekcije u sklopu tematskih ciklusa je 4 €.

Blagajna se otvara sat vremena prije svake projekcije. Rezervacije ulaznica nisu moguće.
Broj telefona blagajne: +385 (0)1 5619 189
Mail: kinoteka@centarcesarec.hr

Zadržavamo pravo izmjene programa i pravila o ulaznicama.

Više informacija o kinu Kinoteka i terminima prikazivanja filmova potražite na www.kinokinoteka.hr

HVALA

Dušica Parezanović (Booksa)
Vjeran Pavlinić (Hrvatska kinoteka)

kino
KINOTEKA

KUĆNI RED

Nekretnine na filmu

MARIO KOZINA

Martin u oblacima (1961)

Ciklus posvećen kulturi stanovanja kroz filmsku povijest, unutar čijih se zidova i okvira intimne priče prepleću s onima od društvenog značaja.

Godine 1961. Branko Bauer snimio je filmski hit *Martin u oblacima* o mladiću koji mašta o vlastitome stanu, a pritom se upušta u „kombinaciju“ sa svojim stricem ne bi li do njega lakše došao. Dok je Bauerov film bio inspiriran naglim uzletom socijalističke ekonomije i poboljšanjem kvalitete života, šest desetljeća kasnije netko bi mogao snimiti *remake* s identičnim zapletom, ali znatno manje optimizma. Napuhane cijene kvadrata, manjak stanova za dugoročni najam, najavljeno postrožavanje uvjeta za dobivanje stambenih kredita i aktualne rasprave o pravilniku o kućnom redu u zgradama samo su neke od tema koje već dugo predstavljaju problem bez naznake rješavanja.

Kultura stanovanja istovremeno je osobno i političko pitanje, pa stoga nije ni neobično da su nekretnine, stambena kriza i zakoni tržišta inspirirali neke od najboljih filmova u povijesti kinematografije. Stanovi i zgrade kao psihičke strukture, tjeskoba izazvana prilagodbom zahtjevima zajednice i gentrifikacija koja mijenja društvenu i arhitektonsku sliku grada... To su samo neki od procesa koji su spretnim autorima poslužili kao inspiracija za izgradnju nezaboravnih likova i zapleta, a kroz koktel crnog humora, romantike, sjete ili strave ispričali su kompleksne priče o društvu u određenom povijesnom trenutku, u kojima se često prepleću osobno i političko – čak i kada im je namjera samo da zabave.

Ciklus KUĆNI RED: NEKRETNINE NA FILMU podijeljen je u pet manjih cjelina, a svaka je posvećena jednoj temi. CIMERI I LJUBAVNICI donose četiri priče u kojima stambena kriza postaje katalizator romanse, a SUSJEDI četiri filma o nadgledanju, urbanom otuđenju i paranoji. LJUDI I STVARI posvećeni su želji za posjedovanjem i navici gomilanja predmeta, ULJEZI su usredotočeni na priče o neželjenim gostima te klasnoj, rasnoj i kolonijalnoj krivnji, dok ZAKON TRŽIŠTA u fokusu ima šire procese koje oblikuju dostupnost nekretnina, od gentrifikacije do sprege politike i građevinskog lobija.

Program se sastoji od autorski, žanrovski i stilski raznolikih naslova u rasponu od 1940-ih godina do današnjih dana, a neke od njih prvi puta prikazujemo na velikome platnu, i to u nedavnim restauracijama.

CIMERI I LJUBAVNICI

ŠTO VIŠE, TO VESELJE (THE MORE THE MERRIER, 1943) R. GEORGE STEVENS
APARTMAN (THE APARTMENT, 1960) R. BILLY WILDER
DJEVOJKA ZA ZBOGOM (THE GOODBYE GIRL, 1977) R. HERBERT ROSS
RASPOLOŽENI ZA LJUBAV (FA YEUNG NIN WAH, 2000) R. WONG KAR-WAI

SUSJEDI

PROZOR U DVORIŠTE (REAR WINDOW, 1954), R. ALFRED HITCHCOCK
STANAR (LE LOCATAIRE, 1976), R. ROMAN POLANSKI
NITKO NE ZNA (DARE MO SHIRANAI, 2004), R. HIROKAZU KORE-EDA
SUSJEDI (LA COMUNIDAD, 2000) R. ÁLEX DE LA IGLESIA

LJUDI I STVARI

SEDMI KONTINENT (DER SIEBENTE KONTINENT, 1989), R. MICHAEL HANEKE
SUTRA SE SELIMO (DEMAIN ON DÉMÉNAGE, 2004), R. CHANTAL AKERMAN
SMRTONOSNA IGRA (DEATH GAME, 1977), R. PETER S. TRAYNOR
RAT ROSEOVIH (THE WAR OF THE ROSES, 1989), R. DANNY DEVITO

ULJEZI

TREĆI KLJUČ (1983), R. ZORAN TADIĆ
GAZDA (THE LANDLORD, 1970), R. HAL ASHEY
OGLAS DONOSI SMRT (SINGLE WHITE FEMALE, 1992), R. BARBET SCHROEDER
POLTERGEIST (1982), R. TOBE HOOPER

ZAKON TRŽIŠTA

RUKE NAD GRADOM (LE MANI SULLA CITTÀ, 1963), R. FRANCESCO ROSI
MARTIN U OBLACIMA (1961), R. BRANKO BAUER
POSLEDNJI CRNAC U SAN FRANCISCU (THE LAST BLACK MAN IN SAN FRANCISCO, 2019), R. JOE TALBOT
AQUARIUS (2016), R. KLEBER MENDONÇA FILHO

CIMERI I LJUBAVNICI

Kućni red:
Nekretnine
na filmu

SRIJEDA | 9.4

ŠTO VIŠE, TO VESELIJE

The More the Merrier

Benjamin Dingle stiže u Washington D.C. kao poseban vladin savjetnik za stambenu krizu, no saznaje da zbog greške u rezervaciji njegova hotelska soba nije dostupna. Oslanjajući se na svoju urođenu lukavost, Dingle se useljava kod Connie Milligan, mlade žene čiji je oglas za najam dijela stana pro-našao u novinama. Sljedećeg jutra, nakon što Connie ode na posao, Dingle upoznaje narednika Joea Cartera, koji traži sobu dok čeka premještaj u inozemstvo. Shvativši da je Joe prikladan mladić za Connie, Dingle mu iznajmljuje polovicu svoje polovice.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata u SAD-u je došlo do nestašice stambenog prostora, posebice u središtima američke upravljačke, političke i vojne infrastrukture kao što su Washington D.C., Seattle i Portland. Gradevinske inicijative nisu mogle dovoljno brzo doskočiti ovome problemu, dijelom i zato jer su sirovine bile ograničene, a prioritet su imali projekti vezani uz rat i vojsku. Iz navedenog razloga američka je vlada poticala obične ljude da iznajmljuju dijelove svojih

ROMANTIČNA KOMEDIJA

US | 1943 | 104 MIN

DISTRIBUCIJA: Film Bank Media

REŽIJA: George Stevens

IGRAJU: Jean Arthur, Joel McCrea, Charles Coburn, Richard Gaines

stanova i kuća te tako doprinesu rješavanju stambene krize.

Uz stambenu infrastrukturu Washington je mučio i nedostatak mladih muškaraca, od kojih su mnogi bili uvojačeni ili na ostale načine angažirani u ratne projekte. „Osam djevojaka na svakog mladića“, računica je kojom barata Dingle. Kombinacija ovih problema predstavlja temelje zapleta Stevenso-nove klasične *screwball*-komedije, koja nudi duhovit pogled na izazove svoga vremena, a pritom sadrži sve ono zbog čega je žanr i danas rado gledan: vrhunski napisane likove i dijaloge, sjajno vođen romantični zaplet i Stevensovo umijeće da ambijent stana maksimalno iskoristi za komične i ljubav-ne peripetije.

Što više, to veseli je bio je nominiran za šest Oscara, uključujući one za najbolji film, režiju, originalnu priču i scenarij te Jean Arthur u glavnoj ulozi, a nagradu je donio Charlesu Coburnu u ulozi Benjaminu Dinglea, modernog Kupida s cigarom umjesto strijelom.

ČETVRTAK | 10.4.

APARTMAN

The Apartment

HUMORNA DRAMA

US | 1960 | 125 MIN

DISTRIBUCIJA: Park Circus

REŽIJA: Billy Wilder

IGRAJU: Jack Lemmon, Shirley MacLaine, Fred MacMurray, Ray Walston, Edie Adams

Bud Baxter zaposlenik je osiguravajuće tvrtke u New Yorku. Često ostaje dulje na poslu, no ne zato što je radišan, nego zato što nema drugog izbora. Naime, Baxter ustupa svoj stan višerangiranim menadžerima iz tvrtke za povremene izvanbračne avanture, a iako zbog toga često provodi vrijeme smr-zavajući se na gradskim ulicama, nema ih snage odbiti. Kada mu se s istom molbom obrati direktor ljudskih resursa J. D. Sheldra-ke, Baxter pomisli da mu se ukazala prilika za promaknuće – nesvjestan da je Sheldrakeova ljubavnica Fran Kubelik, kolegica s posla u koju je zaljubljen.

Postoje filmovi o kojima je teško govoriti bez da ih se zatpra superlativima, a *Apartment* Billa Wildera jedan je od njih. Ova gorko-slatka komedija i dalje impresionira vrhunski napisanim likovima, dijalozima i situacijama te antologijskim nastupima Jacka Lemmona i Shirley MacLane, koji su Budu Baxteru i Fran Kubelik dali psihološku slojevitost i dubinu, zbog čega i danas djeluju jednako uvjerljivo.

Apartment je i jedan od filmova koji su označili početak liberalizacije Hollywooda u tretmanu muško-ženskih odnosa. U Wilderovu filmu to se posebno odnosi na temu izvanbračnih veza, koja je od 1934. bila strogo regulirana pravilima Haysova kodeksa, produkcijskih smjernica kojima se nastojalo osigurati čudorednost sadržaja studijskih filmova. Wilderovi likovi moralno su ambivalentni, nisu napisani ni da podučavaju niti da služe kao primjer, što situacije u kojima se nalaze čini kompleksnima i životnima.

U tom smislu *Apartment* se može usporediti s filmovima kao što su *Avantura*, *Slatki život* i *Psiho* iz iste godine, čiji su autori ponudili nov filmski jezik za izražavanje suvremenog doživljaja svijeta, a pritom su se pozabavili krizom tradicionalnih vrijednosti i morala te temama emocionalnog, profesionalnog i urbanog otuđenja.

Apartment je nagrađen s pet Oscara, uključujući onima za film, režiju i originalni scenarij.

PETAK | 11.4.

DJEVOJKA ZA ZBOGOM

The Goodbye Girl

ROMANTIČNA KOMEDIJA

US | 1977 | 110 MIN

DISTRIBUCIJA: Film Bank Media

REŽIJA: Herbert Ross

IGRAJU: Richard Dreyfuss, Marsha Mason, Quinn Cummings

Paula McFadden nezaposlena je plesačica, koja se s kćerkom Lucy i trenutačnim partnerom Tonyjem sprema za selidbu u Los Angeles. No Tony bez ikakve najave odlazi na snimanje u Italiju, a svoju polovicu stana iznajmljuje Elliotu Garfieldu, pomalo ekscentričnom kazališnom glumcu iz Chicaga, koji dolazi u New York glumiti u off-broadwayskoj predstavi. S obzirom na nezahvalnu financijsku i stambenu situaciju u kojoj se oboje nalaze, Paula i Elliot odlučuju se na suživot, što s obzirom na razlike u karakteru i životnim navikama neće biti nimalo jednostavno.

Nastao kao adaptacija komada popularnog dramskog pisca Neila Simona, film Herberta Rossa može se pohvaliti duhovitim, oštromnim i dinamičnim dijalozima te zapletom utemeljenom na sudaranju čvrstih temperamenata Paule i Elliota, koji postepeno popuštaju pod Amorovim strelicama. Pritom pruža i zanimljive varijacije na česte teme i motive *screwballa*, kao što su sukob (ženske) autonomije i emocionalne zavisnosti, čak i motiv ponovnog zaljublivanja.

Djevojka za zbogom vješto balansira između realizma i romanse. Glavni likovi su pojedinci na marginama *showbiza* – Paula je plesačica koja je zapostavila karijeru zbog ranijih romantičnih odluka i majčinstva, a Elliot je glumac koji se pokušava dokazati u predstavi koja će po svemu sudeći završiti katastrofom. Simon i Ross ne zatvaraju oči pred realnostima njihovih života (slabo plaćeni i prekarni poslovi, visoki troškovi života), ali ih balansiraju s empatijom, humorom i referencama na Shakespearea (*Richard III*, *Ukročena goropadnica*), zbog čega *Djevojka za zbogom* odskae od pesimizma koji je obilježio dobar dio kinematografije 1970-ih.

Možda je upravo i to jedan od razloga njezine popularnosti: riječ je o prvoj romantičnoj komediji koja je zaradila više od 100 milijuna dolara na blagajnama, a bila je nominirana za pet Oscara (film, adaptirani scenarij i sve troje glumaca, koji briljiraju u svojim nastupima), donijevši nagradu Richardu Dreyfussu za ulogu Elliota.

SUBOTA | 12.4.

RASPOLOŽENI ZA LJUBAV

Fa yeung nin wah

ROMANSA

HK, FR | 2000 | 98 MIN

DISTRIBUCIJA: Discovery film

REŽIJA: Wong Kar-wai

IGRAJU: Tony Leung Chiu-Wai, Maggie Cheung, Siu Ping-Lam, Tung Cho Cheung

Hong Kong, 1962. Novinski urednik Chow Mo-Wan sa svojom suprugom useljava u novi stan. U istu zgradu u isto vrijeme doseljavaju Su Li-zhen i njezin muž. Mo-wan i Li-zhen upoznaju se i zbližavaju, otkrivajući da imaju mnogo toga zajedničkog. No nakon što saznaju da su njihovi supružnici zapravo ljubavnici, utjehu pronalaze u svome prijateljstvu odlučni u tome da ne pokleknu kao njihovi nevjerni bračni partneri.

Wong Kar-wai spada među autore koji su promijenili genetski kod melodrame. Osim što je u žanr uveo prepoznatljiv vizualni i zvučni senzibilitet, okarakteriziran specifičnim kadriranjem, koloritom i omamljujućim pokretima kamere Christophera Doylea, Wong je predstavio i jedinstveni tip protagonista.

Dok u klasičnoj melodrami sreću likova onemogućuju unutrašnje ili vanjske prepreke, u rasponu od bolesti, klasnih razlika pa do ratnih zbivanja, Wongovi likovi zapravo nemaju ni jedan objektivan razlog zbog kojeg ne bi mogli biti zajedno – izuzev straha da će

upuštanje u novu vezu dovesti do još jednog prekida, a time i nove boli.

Isto vrijedi za gospodina Chowa i gospođu Su, muškarca i ženu čiji se životi međusobno zrcale, no koji će žrtvovati užitak nove ljubavi samo da ne bi morali iskusiti bol mogućeg napuštanja. Svoje osjećaje stoga mogu izraziti samo posredno, stavljajući se u poziciju partnera koji ih je izdao, a konzumacija hrane na zajedničkim druženjima postaje supstitucija realizacije romantičnog odnosa.

Raspoloženi za ljubav predstavljaju vrhunac Wongove estetike melankolije i čežnje, osjećaja za koje je uspio pronaći formalno i emocionalno precizan vokabular, koji su nakon njega preuzeli redatelji u rasponu od Barryja Jenkinsa i Xaviera Dolana do Gorana Stolevskog. Na Filmskom festivalu u Cannesu Tony Leung osvojio je nagradu za najboljeg glumca, a film se često nalazi na popisima najboljih ostvarenja svih vremena.

SUSJEDI

Kućni red:
Nekretnine
na filmu

SRIJEDA | 16.4.

PROZOR U DVORIŠTE

Rear Window

L. B. Jefferies profesionalni je fotograf, koji je zbog slomljene noge zatočen u vlastitome stanu za vrijeme toplinskog vala. Vrijeme provodi promatrajući zbivanja u vrtu koji dijeli s ostalim susjedima, ali i svakodnevne živote stanovnika u zgradi nasuprot njegove. Jednoga dana učini mu se da je jedna susjeda nestala, a promatrajući neobično ponašanje njezina muža postaje sve uvjereniji da je svjedočio zločinu.

Prozor u dvorište jedan je od najpopularnijih filmova Alfreda Hitchcocka. Inspiriran kratkom pričom Cornella Woolricha, ovaj triler ponovno dokazuje Hitchcockovo majstorstvo da čak i u uvjetima koji djeluju posve ograničavajući (protagonist zatočen u kolicima na jednoj lokaciji i zbog toga pasivan) snimi djelo koje akciju premješta u dijaloge, mizanscenu i nadahnuto korištenje filmskoga jezika.

Film je hvaljen i zbog načina na koji zaplet gradi iz posve ljudske potrebe za zavirivanjem u tuđe živote, što priči daje dozu cinič-

TRILER

US | 1954 | 111 MIN

DISTRIBUCIJA: Park Circus

REŽIJA: Alfred Hitchcock

IGRAJU: James Stewart, Grace Kelly,
Wendell Corey, Thelma Ritter,
Raymond Burr

nosti: likovi kao da priželjkiju da se zločin dogodio, samo da bi se imali čime zabavljati. Njihova pozicija pritom reflektira i situaciju gledatelja s ove strane platna, što *Prozoru u dvorište* daje i suptilnu meta-dimenziju na našu potrebu da zločin pretvaramo u zabavu. Jefferiesovo voajerstvo inspiriralo je i nekoliko izuzetno utjecajnih psihoanalitičkih i feminističkih tumačenja Hitchcockova opusa, kao i kinematografskog aparata uopće, posebice u konstrukciji tzv. „muškog pogleda“ (npr. Laura Mulvey).

Prozor u dvorište bio je nominiran za četiri Oscara, uključujući one za najbolju režiju i scenarij, nadahnuo je niz imitatora, pastiša, prerada i posveta, ali Hitchcockov spoj napetosti, humora i ciničnog pogleda na ljudsku prirodu ostaje nenadmašen do današnjih dana.

ČETVRTAK | 17.4.

STANAR

Le locataire

CRNA KOMEDIJA, PSIHOLOŠKI TRILER

FR | 1976 | 126 MIN

DISTRIBUCIJA: Park Circus

Režija: Roman Polanski

IGRAJU: Roman Polanski, Isabelle Adjani,
Melvyn Douglas, Jo Van Fleet, Bernard
Fresson, Lila Kedrova, Claude Dauphin,
Shelley Winters

Trelkovsky, tih i povučen muškarac, unajmljuje stan u staroj pariškoj zgradi u kojoj vrijede stroga pravila ponašanja. Kućepaziteljica mu skreće pozornost na činjenicu da je prethodna stanarka Simone bez ikakve najave pokušala počiniti samoubojstvo bacivši se s balkona. Nakon nekog vremena Trelkovsky počinje sumnjati da su susjedi namjerno izludjeli njegovu prethodnicu te da isto planiraju napraviti i njemu.

Inspiriran romanom *Tlapnje jednog stanara* Rolanda Topora, *Stanar* Romana Polanskog neobična je kombinacija crne komedije i psihološkog trilera čiji zaplet balansira između umišljaja i stvarnosti. S obzirom na Trelkovskijevu introvertiranost i činjenicu da su svi događaji prikazani iz njegove perspektive gotovo je nemoguće zaključiti svjedočimo li uistinu dijaboličnoj zavjeri stanovnika zgrade ili postepenom gubitku razuma našeg protagonista. Stan i susjedstvo pritom funkcioniraju kao eksternalizacija Trelkovskijeva mentalnog stanja, slično kao što je to bio slučaj i u Polanskijevim ranijim

filmovima *Odvratnost* (1965) i *Rosemaryna beba* (1968), s kojima se često uspoređuje.

Polanski je stvorio upečatljivu priču o urbanom otuđenju i teškoći prilagodbe novoj zajednici, s bogatim psihološkim i sociološkim podkontekstom u rasponu od gubitka identiteta do ksenofobije i antisemitizma. Njegov *Stanar* je mračni dragulj psihološke strave koji i dalje fascinira svojom enigmatičnošću i užasava grotesknošću svog antologijskog završetka

PETAK | 18.4.

NITKO NE ZNA

Dare mo shiranai

DRAMA

JP | 2004 | 141 MIN

DISTRIBUCIJA: Tamasa

REŽIJA: Hirokazu Kore-eda

IGRAJU: Yuya Yagira, Ayu Kitaura,
Hiei Kimura

Keiko je samohrana majka četvero djece različitih očeva, koja useljava u novi stan u Tokiju, no stanodavcu prijavljuje samo najstarijeg sina Akiru. Ostalu djecu – dječaka Shigerua i djevojčicu Yuki – unose u kofetaru, dok najstarija djevojčica Kyōko stiže vlakom. Iz straha da ih ne otkriju, Keiko ne dopušta djeci da izlaze iz stana, pa vrijeme provode unutar četiri zida. Nakon nekog vremena, Keiko pronalazi novoga partnera i ostavlja djecu, s obećanjem da će se vratiti po njih čim stane na noge. No kako vrijeme prolazi, Akira shvaća da su prepušteni sami sebi.

Zlatnom palmom nagrađeni redatelj Hirokazu Kore-eda (*Obiteljske veze*, 2018) u svome je opusu često istraživao mehanizme nuklearne obitelji, a *Nitko ne zna* spada među njegova najupečatljivija ostvarenja. Inspiriran je istinitim slučajem iz 1988. godine koji je šokirao Japan, no Kore-edin pristup u potpunosti je lišen senzacionalizma. Oslanjajući se na realistički stil koji podsjeća na opservacijski dokumentarizam, Kore-eda s puno pažnje i

empatije bilježi svakodnevicu svojih likova: Akira kao najstarije dijete postaje skrbnik svojoj braći i sestrama, preuzimajući ulogu odrasle osobe puno prije nego je za nju postao spreman.

Nitko ne zna premijerno je prikazan na Filmskom festivalu u Cannesu gdje je Yuya Yagira osvojio nagradu za najboljeg glumca za ulogu Akire, a kao 12-godišnji dječak postao je najmlađi dobitnik ovog priznanja u povijesti festivala.

SUBOTA | 19.4.

SUSJEDI

La comunidad

CRNA KOMEDIJA

ES | 2000 | 107 MIN

DISTRIBUCIJA: Mercury Films

REŽIJA: Álex de la Iglesia

IGRAJU: Carmen Maura, Eduardo Antuña,
María Asquerino, Jesús Bonilla

Julia je agentica za nekretnine, koja pokušava prodati stan u dotrajalom stambenom kompleksu u Madridu. U istoj zgradi pronaden je leš jednog stanara, ekscentričnog muškarca koji godinama nije napuštao svoja četiri zida. Julia u njegovu stanu pronalazi „skriveno blago“: 300 milijuna peseta, no shvaća da joj susjedi neće tek tako dozvoliti da napusti zgradu.

Álex de la Iglesia majstor je groteske. Interes međunarodne javnosti privukao je filmovima kao što su *Dan zvijeri* (1995) i *Perdita Durango* (1997), a *Susjedi* spadaju među njegova najuspješnija ostvarenja. Radi se o crnoj komediji koja ne skriva svoj dug Hitchcocku i Polanskom, no koja puko citiranje nadograđuje temperamentnim i povremeno okrutnim humorom, kroz koji nudi duhovit pogled na španjolski mentalitet i ljudsku pohlepu.

De la Iglesiajin režijski forte je rad s glumcima i upravljanje velikim brojem likova. Film je u tom smislu organiziran oko sjajnog nastupa

Carmen Maure, španjolske inačice „hitchcockovske plavuše“, dok ostatak glumačkog ansambla briljira u nizu karakternih minijatura, koji doprinose pitoreskosti filma.

Susjedi su jedno od rijetkih ostvarenja dovoljno napetih da vas drže na rubu sjedala, a istovremeno toliko duhovitih da će vas od smijeha zaboljeti trbuh. Molimo samo da ne zaboravite disati!

LJUDI I STVARI

Kućni red:
Nekretnine
na filmu

SRIJEDA | 30.4.

SEDMI KONTINENT

Der siebente Kontinent

Tri godine u životu austrijske obitelji koju čine Georg, inženjer, njegova supruga Anna, oftalmologinja, i njihova mlada kći Eva. Na izgled vođe uobičajen urbani život srednje klase, no zapravo planiraju nešto zlokočno.

Nakon slučajeva Josefa Fritzla i Natasche Kampusch austrijski stanovi i podrumi postali su mjesta u usporedbi s kojima i transilvanijski dvorci djeluju kao zabavni parkovi. Istu je pretpostavku imao i Ulrich Seidl u svom zajedljivom dokumentarcu *U podrumu* (*Im Keller*, 2014), u kojem je do grla zaronio u nacionalnu patologiju koja se austrijskim suterrenima i podzemnim prostorijama taloži od Drugog svjetskog rata.

Sličnom se temom pozabavio i Michael Haneke u svome dugometražnom prvijencu *Sedmi kontinent*, navodno inspiriranom istinitim događajem o neobjašnjivom samoubojstvu jedne obitelji o kojem je čitao u novinama. Iako opisivan kao psihološki triler ili horor, film se teško može žanrovski odrediti, no Haneke je već ovdje pokazao interes za razotkrivanjem

PSIHOLOŠKA DRAMA

AT | 1989 | 104 MIN

DISTRIBUCIJA: Les films du losange

REŽIJA: Michael Haneke

IGRAJU: Dieter Berner, Birgit Doll, Leni Tanzer, Udo Samel

patološkog naličja građanske uglađenosti, ne zazirući od kršenja nekog tabua.

U Hanekeovu filmu posjedovanje i gomilanje stvari predstavljaju temelje malograđanskog identiteta, a radikalna odluka koju donose članovi obitelji njihov je pokušaj stjecanja slobode (s obzirom na ishod, poprilično diskutabilan). Pritom je znakovito spomenuti da je, pored svega što se u filmu dogodi, publicu svojevremeno najviše uznemirio čin uništavanja novca – ultimativni tabu društva ovisnog o statusu i posjedovanju.

Sedmi kontinent predstavio je Hanekea kao talentiranog autora, podjednako zainteresiranog za inovacije u sadržaju i formi, pripovijedanju i režiji, a prepoznatljivost i specifičnost svoga stila potvrdit će u kasnijim remek-djelima kao što su *Funny Games* (1997), *Skriveno* (2005), *Bijela vrpca* (2009) i *Ljubav* (2012).

ČETVRTAK | 1.5.

SUTRA SE SELIMO

Deman on déménage

KOMEDIJA

FR, BE | 2004 | 110 MIN

DISTRIBUCIJA: The Bureau

REŽIJA: Chantal Akerman

IGRAJU: Sylvie Testud, Aurore Clément, Natacha Régnier, Jean-Pierre Marielle

Nakon smrti supruga, majka se useljava u dvoetažni stan svoje kćeri, noseći sa sobom klavir, prtljagu i brojni namještaj. Stan usko-ro postaje prenatrpan, kako stvarima, tako i osobnostima dviju žena koje moraju ponovno naučiti živjeti jedna s drugom. Odlučuju prodati ovaj stan i preseliti se u veći, no s prvim potencijalnim kupcima priča kreće u neočekivanom smjeru.

Chantal Akerman autorica je prilično raznorodnog opusa, najpoznatija po *Jeanne Dielman* (1975), modernističkom remek-djelu u kojem je redefinihala način na koji se ženska svakodnevnica, rad i vrijeme prikazuju u kontekstu igranog filma. No Akerman nije zazirala ni od komercijalnijih žanrova, od trilera do mjuzikla i komedija, u koje je redovito unosila dašak originalnosti.

Isto vrijedi za *Sutra se selimo*, komediju u kojoj koristi motiv hordanja, tj. zatrpavanja životnog prostora nepotrebnim predmetima, kako bi istražila za sebe prepoznatljive teme odnosa majke i kćeri, migrantskog identiteta

i pokreta/stazisa. U ovome slučaju koristi i elemente *slapsticka*, komičnog žanra u kojem se ljudi ponašaju kao stvari, a stvari kao ljudi, što priči daje dašak nadrealizma.

Iako je u vrijeme nastanka primljen dosta mlako, *Sutra se selimo* beskraino je šarmantan dio opusa ove velike redateljice, zreo da ga se otkrije, a publici ga predstavljamo u nedavno restauriranoj inačici belgijske Kinoteke.

PETAK | 2.5.

SMRTONOSNA IGRA

Death Game

George Manning vodi miran obiteljski život u predgrađu San Francisca. Jedne olujne večeri dok mu je supruga na putu na vratima se pojavljuju dvije djevojke, Jackson i Donna, tvrdeći da im se auto pokvario usred pljuska. George ih poziva da uđu nesvjestan da ne planiraju tek tako otići.

Dom je prostor u kojem se osjećamo zaštićenima, a prijestupi poput provala, napada i prepada predstavljaju traumatično iskustvo. Stoga nije neobično da je invazija domova čest motiv trileru i horora od 1960-ih godina naovamo, u rasponu od Bergmanova *Djevičanskog izvora* (1960) do Fincherove *Sobe panike* (2002). *Smrtonosna igra* Petera S. Traynora reprezentativni je primjer podžanra invazije doma (*home invasion movies*), među ostalim i zato jer se oslanja o dva najčešća tropa: strah stanovnika predgrada od „urbane patologije“ (kontrakultura, niže klase) i okretanje prostora doma protiv onih koji u njemu žive. Riječ je o efektном eksploatacijskom trileru o muškoj erotskoj fantaziji koja prerasta u košmar. Ciničniji gledatelj

EKSPLOATACIJSKI, PSIHOLOŠKI TRILER
US | 1977 | 91 MIN
DISTRIBUCIJA: Grindhouse Releasing
REŽIJA: Peter S. Traynor
IGRAJU: Seymour Cassel, Sondra Locke,
Colleen Camp

rekao bi da se zaplet uglavnom sastoji od prizora u kojima dvije psihotične hipijevke mrcvare uglednog gospodina iz predgrada, čiji je jedini krmen to što živi situiranim malograđanskim životom. Njegovu imovinu pritom uništavaju dječjim žarom, poput dvije Zlatokose na tripu, odlučne u namjeri da razvale kuću u koju su zalutale.

S druge strane, redatelj Peter S. Traynor pokazuje mnogo simpatija prema psihotičnim provalnicama, čiji pothvat zahvaljujući nastupima Sondre Locke i Colleen Camp i iro- nične glazbe (pjesma *Good Old Dad*) prerasta u bizarni pseudo-feministički egzorcizam demona patrijarhata i trauma odrastanja.

Unatoč tome što je desetljećima bila izgubljena, *Smrtonosna igra* izgradila je kulturni status, a njezinu integralnu, nedavno restauriranu inačicu prikazujemo u programu. Spomenimo i to da je 2015. godine Eli Roth snimio remake *Kuc kuc* (*Knock Knock*, 2015) s Keanuom Reevesom, Anom de Armas i Lorenzom Izzo u glavnim ulogama.

SUBOTA | 3.5.

RAT ROSEOVIH

The War of the Roses

CRNA KOMEDIJA
US | 1989 | 116 MIN
DISTRIBUCIJA: Film Bank Media
REŽIJA: Danny DeVito
IGRAJU: Michael Douglas,
Kathleen Turner, Danny DeVito

Barbara i Oliver Rose dobrostojeći su bračni par: on je uspješan korporativni odvjetnik, a ona je odustala od karijere kako bi održavala dom i brinula se o djeci. No nakon 18 godina braka Barbara postaje nesigurna u svoje životne odluke te odluči zatražiti razvod, na što Oliver nevoljko pristaje. Uzajamna zamjeranja i povrijeđeni osjećaji doći će do usijanja nakon što u priču uđu odvjetnici, a glavni predmet spora postat će zajednička kuća koju odbijaju prepustiti i napustiti. Njihovi animoziteti prerast će u totalni rat, pri čemu će oboje biti spremni na sve ne bi li svog bivšeg partnera natjerali da ode.

Nakon što su šarmirali gledatelje diljem svijeta u *Lovu na zeleni dijamant* (1984) i *Dragu-lju s Nila* (1985), Kathleen Turner, Michael Douglas i Danny DeVito našli su se u filmu koji istražuje naličje fraze „živjeli su sretni do kraja života“, ovoga puta s DeVitom kao redateljem.

Inspiriran istoimenim romanom Warrena Adlera, *Rat Roseovih* satiričan je pogled na

materijalističku stranu braka, pri čemu ljubav postaje paravan za akumulaciju dobara, posjeda i stvari, a razvod prerasta u rat za njihovu raspodjelu. Zbog ekstrema u koje odlaze Barbara i Oliver naslov filma postao je sinonimom za iscrpljujuće brakorazvodne parnice iz koje obje stranke izlaze kao gubitnici.

Spomenimo i to da nas krajem ljeta očekuje nova inačica *Rata Roseovih* s Olivijom Coleman i Benediktom Cumberbatchom u glavnim ulogama. Scenarij potpisuje Tony McNamara, autor koji se proslavio *Miljenicom* (2018) i *Ubogim stvorenjima* (2023) Yorgosa Lanthimosa, a režiju Jay Roach.

ULJEZI

Kućni red:
Nekretnine
na filmu

SRIJEDA | 7.5.

TREĆI KLJUČ

TRILER

YU | 1983 | 79 MIN

KOPIJA: Hrvatska kinoteka

REŽIJA: Zoran Tadić

IGRAJU: Božidar Alić, Vedrana Medimorec,
Franjo Majetić, Ivo Gregurević, Dorde
Rapajić

Zvonko, činovnik zaposlen u gradskoj upravi, preko veze dobiva stan u jednom novoizgrađenom zagrebačkom naselju, u koji useljava s partnericom Dunjom. Njihov početni entuzijazam postepeno će posustajati pod financijskim izdacima, koji će im džepove isprazniti do zadnjeg dinara, a iz ormara izvući i ponekog kostura, kao što je Zvonkov alkoholizam. No to je tek početak njihovih problema: oko zgrade se šecu sumnjivi likovi, a jedne večeri u njihov će stan netko pokušati provaliti.

Motiv pronalaska stana, koji bi mladima omogućio da krenu u zajednički život, predstavlja relativno čest motiv u jugoslaven-skoj kinematografiji od 1960-ih. No dok je Bauerov *Martin u oblacima* (1961) još imao optimističan pogled na budućnost, izazvan privrednim boomom, *Treći ključ* Zorana Tadića predstavlja njegovo naličje. Tadić radi film o sustavu u kojem se od svakoga očekuje da uzme nešto preko reda, od Dunje i Zvonka koji stan dobivaju preko veze, pa do pojave novog rukovodećeg sloja, koji je svoje privilegije izgradio na legaliziranoj pljački. Pritom

se oslanja o estetiku Romana Polanskog, koji u filmovima poput *Rosemaryne bebe* (1968) i *Stanara* (1976) elemente trilera koristi kako bi pojačavao dojam tjeskobe i društvene nemoći.

Središnje mjesto u Tadićevu filmu ima nekoliko performansa Tomislava Gotovca: *Slušanje radija*, *Čitanje novina*, *Gledanje televizije* i *Prošenje milodara*. Gotovčeva umjetnost u ovome kontekstu djeluje kao mračni, prije-teći znamen u kojem se Zvonko prepoznaje, jer javnom izvedbom radnji koje vezujemo uz privatnost doma Tadić upućuje na to da osjećaji tjeskobe i krivnje koji muče Dunju i Zvonka nisu ograničeni unutar njihova četiri zida.

Treći ključ rijetko je prikazivan, ali efektan egzistencijalistički triler, koji funkcionira i kao bolni podsjetnik na to da se ekonomski i politički sustavi mijenjaju, ali stambeni problemi ostaju isti.

ČETVRTAK | 8.5.

GAZDA

The Landlord

KOMEDIJA, SATIRA

US | 1970 | 113 MIN

DISTRIBUCIJA: Park Circus

REŽIJA: Hal Ashby

IGRAJU: Beau Bridges, Lee Grant, Diana
Sands, Pearl Bailey

Elgar Enders je mladić iz bogate obitelji, koji u buntu protiv privilegija i predrasuda svojih roditelja kupuje dotrajalu zgradu u getu u Brooklynu. Plan mu je iseliti postojeće stanare, uglavnom Afroamerikance koji već godinama ne plaćaju stanarinu, te zdanje preurediti u moderan, luksuzan dom. No lukavi stanari iskoristit će njegovu naivnost kako bi ga naučili pameti.

Gazda je dugometražni prvijenac Hala Ashbyja, Oscarom nagrađenog montažera (*U vrelini noći*, 1967) i redatelja niza sofisticiranih satira kojima je izrazio kontrakulturni duh 1970-ih. Njegov film uvelike odskake od liberalnih bajki o međurasnoj snošljivosti poput *Pogodi tko dolazi na večeru* (1967), dijelom i zato jer je scenarij napisao Bill Gunn, autor poznat po kompleksnom istraživanju odnosa afroameričkog identiteta i dominantne kulture (npr. *Ganja & Hess*, 1973).

Ashby i Gunn vide gentrifikaciju kao nastanak robovlasničke politike, a pritom skreću pozornost na neuništivost nostalgije za pe-

riodom prije Gradanskog rata u rasponu od ophođenja prema slugama do kostimiranih zabava.

Uz to ironiziraju kompleks „bijelog spasitelja“ kao još jedan društveni konstrukt koji pod maskom liberalizma perpetuira stereotip bijele nadmoći. Edgar će u procesu filma doista promijeniti svoje stavove o susjedima, no iz zavrzlama neće izaći kao heroj, nego kao poraženi junak tipičan za Hollywood 1970-ih. Pobjeda s kojom će se zadovoljiti je prihvaćanje Platonove maksime parafrazirane u „neki ljudi ne mogu naučiti ono što mi već znamo“. Pritom je važno spomenuti da su autori jednako kritični prema crnim likovima, od kojih neki iskorištavaju svoju poziciju iz nužnosti, a neki samo zato što mogu.

Gazda je skriveni dragulj novog Hollywooda, efektna satira na međurasnu snošljivost koja izbjegava pojednostavljene narative o suživotu i integraciji, a koja gotovo da je jednako aktualna i danas. U programu prikazujemo nedavno restauriranu inačicu filma.

PETAK | 9.5.

OGLAS DONOSI SMRT

Single White Female

PSIHOLOŠKI TRILER

US | 1992 | 102 MIN

DISTRIBUCIJA: Film Bank Media

REŽIJA: Barbet Schroeder

IGRAJU: Bridget Fonda, Jennifer Jason Leigh, Steven Weber, Peter Friedman

Mlada 17-jevkva Allison Jones upravo je prekinula sa svojim zaručnikom, pa odluči potražiti cimericu kako ne bi bila usamljena. Među kandidatkinjama koje su se javile na oglas izabire Hedy Carlson, povučenu djevojku s kojom se ubrzo prijatelji. No Hedyjino zaštitničko ponašanje uskoro postaje uznemirujuće posesivno, posebice nakon što se Allisonin bivši zaručnik vrati u jednadžbu.

Mladi urbani profesionalci (tzv. *yuppies*) postali su česti protagonisti američkih filmova od 1980-ih godina, a radnje koje su ih pratile istraživale su pitanja socijalne mobilnosti, statusa i moći. S obzirom na to da je posjedovanje nekretnine na dobroj lokaciji bio neizostavan dio njihova životnog stila, nije ni neobično da se pojavili filmovi poput *Pacific Heights* (1990) i *Sliver* (1993), čiji su zapleti izgrađeni na yuppiejevskim strahovima od podstanara i stanodavaca, koji specifičnost svoje pozicije koriste za sebične ciljeve.

Među njima se posebno ističe *Oglas donosi smrt*, psihološki triler Barbeta Schroedera, koji

se oslanja na osjećaj nelagode oko cimerstva s neznancima u velikim gradovima, pri čemu osoba s kojom odlučite dijeliti životni prostor može biti bilo tko.

Schraderov film ne staje samo na tome, nego govori i o posljedicama koje ulazak na tržište rada ima na njegovu protagonisticu Allison, ženu koja nastoji održati ravnotežu između emocionalne i profesionalne autonomije. Hedy stoga funkcionira kao potiskivana strana Allisonine osobnosti, dvojica koja nesigurnost, potrebu za pripadanjem, ali i bijes zbog zaručnikove prijevarne i profesionalnog iskorištavanja dovodi do patoloških razmjera.

Iako je svojevremeno bio kritiziran kao šund maskiran u psihološku studiju, upravo je kombinacija žanrovskih i ambicioznijih elemenata ono što ga i tridesetak godina nakon premijere čini i dalje intrigantnim. Uz to se može pohvaliti kompleksnijim prikazom ženskih likova te izvrsnim nastupima Bridget Fonda i Jennifer Jason Leigh u glavnim ulogama.

SUBOTA | 10.5.

POLTERGEIST

HOROR

US | 1982 | 114 MIN

DISTRIBUCIJA: Film Bank Media

REŽIJA: Tobe Hooper

IGRAJU: JoBeth Williams, Craig T. Nelson, Beatrice Straight, Dominique Dunne, Heather O'Rourke

Obitelj Freeling živi u planskom naselju Cuesta Verde u Kaliforniji. Steven je uspješan agent za nekretnine, a njegova supruga Diane je kućanica koja odgaja njihovo troje djece. Nakon što najmlađa kći Carol Anne počne razgovarati s „ljudima iz televizora“, a naselje pogodi neki potres, uslijedit će niz bizarnih događaja.

Ekonomska kriza koja je obilježila SAD 1970-ih obilježena inflacijom, nestašicom nafte i povećanjem kamatnih stopa na stambene kredite svoj je odraz našla i u povećanoj popularnosti filmova o ukletim kućama. To je možda najbolje sažeo Stephen King u osvrtu na *Amytville – kuću užasa* (*The Amytville Horror*, 1979), horor-hit o obitelji Lutz koja povoljno kupuje kuću za koju se ispostavlja da je ukleta. Nije bilo bitno hoće li Lutzovi preživjeti, piše King u *Danse Macabre* (1981), nego hoće li im osiguranje moći pokriti razbijene prozore, razrušene dijelove stana i vlagu na zidovima.

Na istome tragu nastao je i *Poltergeist* Tobe Hoopera, još jedna nadnaravna ekstravaganca koja nekretninsku tjeskobu nadograđuje krizom nuklearne obitelji i povratkom potisnute kolonijalne krivnje. Rezultat je instant-klasik 1980-ih, zločesti rodak *Družbe Goonies* (1985) koji zahvaljujući svojim maštovitim specijalnim efektima i domišljatim scenografskim rješenjima (zle igračke, ljudoždersko drveće i ne zaboravimo scenu u bazenu) djeluje kao luda vožnja u lunaparku koji je osmislio Steven Spielberg, ovoga puta u ulozi producenta i koscenarista. Bez obzira na žanr, Spielberg se obraća djetetu u svima nama, pa njegovi filmovi fasciniraju i zabavljaju čak i kada straše.

Poltergeist je bio veliki hit u kinima, bio je nominiran za tri Oscara (glazba, zvučni i vizualni efekti), a zbog tragičnih sudbina koje su zadesile glumice Dominique Dunne i Heather O'Rourke ubraja ga se i među uklete filmske setove. P.S. Kosturi u bazenu bili su pravi.

ZAKON TRŽIŠTA

Kućni red:
Nekretnine
na filmu

SRIJEDA | 14.5.

RUKE NAD GRADOM

Le mani sulla città

POLITIČKA DRAMA

IT | 1963 | 105 MIN

DISTRIBUCIJA: IntraMovies

REŽIJA: Francesco Rosi

IGRAJU: Rod Steiger, Salvo Randone,
Guido Alberti, Marcello Cannavale

Napolitanac Edoardo Nottola beščutni je građevinski poduzetnik i zastupnik u gradskom vijeću, koji se ne ustručava od korištenja političke pozicije za ostvarivanje osobne dobiti. Njegov aktualni projekt uključuje izgradnju skupih nebodera u predgrađu Napulja, koji će zamijeniti postojeće slamove. No nesreća na terenu ugrozit će Nottolinu poziciju: naime, nedaleko od gradilišta kojim je upravljao njegov sin ruši se stambena zgrada, pri čemu strada nekoliko ljudi. I dok se Nottola upušta u borbu za nadmoć s donedavnim političkim saveznicima, koji se od njega žele distancirati zbog nadolazećih lokalnih izbora, politički vijećnik De Vita odlučan je dokazati Nottolinu odgovornost u tragediji.

Film *Ruke nad gradom* dojmjljiva je politička drama, u kojoj redatelj Francesco Rosi portretira sustav u kojem su politika i privatni kapital isprepleteni do te mjere, da ga je gotovo nemoguće popraviti. Rosi se također oslanja na neorealistički estetik i dokumentarni film kako bi stvorio dojam životne neposrednosti (autentične lokacije, snimke stvarnih prosvje-

da, neprofesionalni glumci u sporednim ulogama), a dodatnu snagu filmu daju centralni glumački nastupi, posebice Roda Steigera u ulozi korumpiranog Edoarda Nottole.

Ruke nad gradom osvojile su Zlatnog lava na festivalu u Veneciji, a tema sprege visoke politike i građevinskog lobija i danas je aktualna.

ČETVRTAK | 15.5.

MARTIN U OBLACIMA

KOMEDIJA

YU | 1961 | 110 MIN

KOPIJA: Hrvatska kinoteka

REŽIJA: Branko Bauer

IGRAJU: Boris Dvornik, Ljubica Jović,
Joža Šeb, Antun Nalis, Ljerka Prekratić

Martin i njegova djevojka Zorica studiraju u Zagrebu, gdje žive kao podstanari. Zajedničke trenutke provode po zagrebačkim parkovima, sanjajući o vlastitome stanu u kojem bi napokon mogli biti sami. Martinovi stanodavci odlaze na more, ostavljajući mu na čuvanje čitav stan tijekom ljetnih mjeseci. No Martinov stric Vjenceslav uvjerava ga da bi ga trebao dati u podnajam poznanicima iz Italije, uvlačeći ga u zavrzlamu koja će mu ugroziti i odnos sa Zoricom i krov nad glavom.

Martin u oblacima komedija je Branka Bauera koja kroz peripetije naslovnog junaka oslikava izazove socijalističkog društva s početka 1960-ih. Otvaranje potrošačkoj ekonomiji svoj je izraz našlo i u popularnoj kulturi – glazbi, modi, filmu, periodici i izložbama, kojima su se promovirale nove društvene navike i vrijednosti. Isto se može reći i za *Martina u oblacima*, film čiji naizgled lakotni zaplet govori mnogo o demografskim promjenama kroz koje je prolazilo socijalističko društvo toga vremena: urbanizaciji

i povećanju broja stanovnika u gradovima, nedostatku stambenog prostora i posljedicama koje su ovi procesi ostavili na snove, nadanja i unutrašnje živote suvremenog čovjeka. Bauerov film pritom i sam funkcionira kao pop-kulturni proizvod, počevši od žanra romantične komedije s tada popularnim Borisom Dvornikom i Ljubicom Jović u glavnim ulogama, pa do šlagera Ive Robića, koji svojom gorko-slatkom melodijom savršeno podcrtava sjetu koja se nazire ispod optimizma socijalističkog gospodarskog zamaha.

Martin u oblacima također je jedan od nekoliko jugoslavenskih filmova koji su iskoristili motiv stambene krize kako bi progovorili o položaju mladih u trenutačnim društveno-ekonomskim okvirima. Među ostalima vrijedi istaknuti i *Zajednički stan* (1960) Marijana Vajde, *Kud puklo da puklo* (1974) Rajka Grlića i *Treći ključ* (1983) Zorana Tadića, od kojih svaki predstavlja zanimljivu žanrovsku i estetsku varijaciju na izazove stanovanja.

PETAK | 16.5.

POSLEDNJI CRNAC U SAN FRANCISCU

*The Last Black Man
in San Francisco*

Jimmie Fails i njegov najbolji prijatelj Mont pokušavaju pronaći svoje mjesto u San Franciscu, gradu čije se vedute i društveno tkivo nepovratno mijenjaju gentrifikacijom. Jimmie sanja o povratku u viktorijansku kuću koju je nakon Drugog svjetskog rata vlastitim rukama izgradio njegov djed. Prilika će se pojaviti nakon što njezini trenutačni vlasnici iseke zbog obiteljskog imovinskog spora, koji kuću ostavlja praznom na sljedećih nekoliko godina. Jimmie i Mont odluče se useliti, a pri tom rekonstruirati dom koji su davno izgubili.

Posljednji crnac u San Franciscu debitantski je dugometražni film Joea Talbota inspiriran iskustvom njegova prijatelja i kolege Jimmieja Failsa, koji je odigrao fiktionaliziranu inačicu samoga sebe.

Suprotstavljajući živote stanovnika rođenih u San Franciscu i tehno-yuppieja koji su u njega doselili radi booma u IT-sektoru, *Posljednji crnac u San Franciscu* meditacija je o pojedincima, zajednicama i marginalcima koji tvore socijalno tkivo gradova narušeno besćutno-

DRAMA

US | 2019 | 120 MIN

DISTRIBUCIJA: Park Circus

REŽIJA: Joe Talbot

IGRAJU: Jimmie Fails, Jonathan Majors, Tichina Arnold, Rob Morgan, Mike Epps, Finn Wittrock, Danny Glover

šću tržišta. Zanimljivo je spomenuti da je niz lokacija na kojima je film sniman savršeno sa zemljom radi podizanja novih stambenih prostora, i to za vrijeme same produkcije. Film stoga funkcionira kao ljubavno pismo gradu, kojeg „treba prvo voljeti da bi ga se moglo mrziti“ te kao arhiva njegova izmijenjenog krajolika – arhitekture i zajednica koje postepeno nestaju.

Posljednji crnac u San Franciscu je svjetsku premijeru imao na Filmskom festivalu Sundance, gdje je Talbot nagrađen za režiju, a gledatelje i kritiku osvojio je originalnom obradom teme, slikovitim likovima i specifičnim režijskim pristupom koji u sjećanje priziva stripovsko-filmsku estetiku Terryja Zwigoffa (*Svijet duhova*, 2001), na koju se povremeno i otvoreno referira.

SUBOTA | 17.5.

AQUARIUS

DRAMA

BR, FR | 2016 | 146 MIN

DISTRIBUCIJA: SBS Productions

REŽIJA: Kleber Mendonça Filho

IGRAJU: Sônia Braga, Bárbara Colen, Humberto Carrão, Irandhir Santos, Maeve Jinkings

Clara, 65-godišnja udovica i umirovljena glazbena kritičarka, rođena je u bogatoj obitelji u brazilskom gradu Recifeu. Ona je ujedno i posljednja stanarka Aquarius, dvokatnice iz 1940-ih namijenjene dobrostojećim stanovnicima. Clara je u sukobu s građevinskom tvrtkom koja planira srušiti Aquarius te na njegovu mjestu podići novo luksuzno zdanje, a koja je već kupila stanove ostalih vlasnika. Budući da se zarekla da će iz svoja četiri zida izaći samo mrtva, Clara se upušta u iscrpljujući pravni rat s investitorima, koji će oživjeti sjećanja na ljude i doživljaje povezane uz zgradu u kojoj je provela život.

Još u svome režijskom prvijencu *Zvukovi susjedstva* (*O som ao redor*, 2012) brazilski redatelj Kleber Mendonça Filho istraživao je odnos između prostora i identiteta. I dok je u debitantskom ostvarenju posezao za elementima magijskog realizma i nadrealizma, njegov *Aquarius* ostavlja dojam velikog realističkog romana, u kojem stan postaje mjesto gdje se osobna priča protagonistice prepleće

s političkim i društvenim zbivanjima čitave zemlje suočene s neizvjesnim pogledom u budućnost.

Unatoč sjetnoj atmosferi, *Aquarius* nije priča o mirenju sa sudbinom. Clara je prikazana kao nekonvencionalna osoba koja ne dopušta da je se ugura u kalupe društvenih očekivanja, bez obzira na to je li riječ o njezinu intimnom životu ili stambenom pitanju. Za nju je dom nešto što se gradi čitav život, arhiva sjećanja i emocija, stoga neće dopustiti da ga se otuđi ili sruši radi upitnih komercijalnih interesa. Clarina tvrdoglavost čin je otpora, a do vrhunca dolazi u upečatljivoj završnici, u kojoj oštećeni temelji zgrade funkcioniraju kao metafora razornih posljedica do kojih dovodi konformizam.

Aquarius je svjetsku premijeru imao na Filmskom festivalu u Cannesu, kritika je bila puna riječi hvala za njegov scenarij, režiju i legendarnu Sóniju Bragu u ulozi Clare.

IMPRESSUM

IZDAVAČ

Centar za kulturu i film
Augusta Cesarca
Ilica 227, 10000 Zagreb

RAVNATELJICA

Maja Jurić Ivoš

VODITELJ FILMSKIH

PROGRAMA, TEKSTOVI
Mario Kozina

DIZAJN

Studio Šesnić&Turković
Klara Zaher

TISKARA

Kerschhoffset

NAKLADA

500

CentarCesarec

KinoKinoteka

GRAD ZAGREB

Croatian
Audiovisual
Centre
Hrvatski audiovizualni centar

Centar za kulturu i film

Algora Cinema

EUROPEAN
CINEMA
Creative Europe MEDIA

medijski pokrovitelji:

**Večernji
list**

N1

102.5
YAMMAY FM

GRAZIA

JOURNAL

moda.hr

RADIO100 STUDENT
Radio 100, 102.5 FM, 107.9 MHz

R+